

Nyhetsbrev från eSam

Det här nyhetsbrevet vänder sig till eSamverkansprogrammets (eSams) medlemsorganisationer. Det distribueras till dig som ingår i något av våra forum eller har anmält att du vill prenumerera på det och du får gärna sprida det vidare till andra. Nyhetsbrevet kommer ut månadsvis, eller oftare vid behov.

Vi knyter ihop säcken

Nu lägger vi sista handen vid de förslag till aktiviteter som kommer föreslås till nästa verksamhetsår för eSam. Den 30 juni har Styrgruppen möte för att besluta om prioriteringar och fokus för eSams kommande arbete och vi har under våren haft en bred dialog i våra olika arbetsgrupper för att identifiera de frågor som eSams medlemmar ser störst behov av att arbeta med i samverkan.

Identifiering av personer är ett område som kommer upp i många sammanhang. Det finns flera aspekter av den frågan som vi tror kan vara intressanta att arbeta med, t.ex. hur man identifierar sig digitalt om man kommer från ett land utanför EU/EES eller hur vi kan förbättra vår hantering uppgifter om individer som har skyddade personuppgifter eller som lever under hot.

Andra återkommande frågor är behovet av att modernisera registerförfattningarna samt utmaningarna som det innebär att ansluta privata aktörer till de kundmöten som offentlig sektor erbjuder. Dessa båda områden och många fler kommer ligga som förslag i det underlag som skickas till Styrgruppen i juni. I det här numret kan du också läsa mer om hur eSams arbete med en digital ingång för privatpersoner. Trevlig läsning!

Fia Ekelöf, kanslichef eSam

I detta nummer

[Fortsatt stort utvecklingsarbete med gemensamma tjänster](#)
[eSams arbete med myndigheters förmågor](#)
[Covidbevis ska underlätta utlandsresan](#)
[Tekniska lösningar för samarbetstjänster](#)
[Rättschefsforum är igång](#)
[Inera: Första projekten med säkra digitala meddelanden - SDK](#)
[Kalendarium](#)

Fortsatt stort utvecklingsarbete med gemensamma tjänster

eSams utvecklingsplan syftar till att kraftsamla kring de initiativ som kan bidra till snabbare utveckling av gemensamma lösningar som medför stor nytta för både aktörer och privatpersoner och företag. Den 26 maj enades Utvecklingsforum om kommande verksamhetsårs plan för arbetet.

Det som utmärker innehållet är att den ännu tydligare utgår från gemensamma kundmöten med privatpersoner och företag samt verksamhetsnära frågor som uppkommer vid anslutning till gemensamma kundmöten. Initiativen i planen är sorterade inom sex olika livshändelser och det finns ett antal gemensamma utmaningar som är i fokus under kommande år.

I utvecklingsplanen finns ett förslag på arbete inom livshändelsen **Flytta till och från Sverige** som kan väcka frågor. *Flytta* är den första produkten som lanserats inom ramen för den livshändelsen och kan i dagsläget användas av de som kommer till Sverige för att arbeta, från länder utanför EU/EES. I produkten finns både allmän information och en personlig guide. Målgruppen saknar i många fall en digital identitetshandling som kan användas i deltagande aktörers digitala tjänster. Konsekvensen av det, är att produkten idag inte kan anslutas till aktörers digitala tjänster i det fall det kräver inloggning på högre tillitsnivå samt att nyttjandet av den kommande förvaltningsgemensamma digitala infrastrukturen för informationsutbyte begränsas.

Under året startar därför ett utvecklingsarbete så att produkten även kan användas av de som kommer från EU/EES för att arbeta, vilket är i enlighet med krav från förordningen för Single Digital Gateway (SDG). För de individer som redan har ett utländskt e-leg godkänt via eIDAS-förordningen, kan produkten utvecklas till att också omfatta andra digitala tjänster hos aktörerna. Det innebär i sin tur också möjlighet att kunna använda en större del av förvaltningsgemensam digital infrastruktur. Efter det initiala utvecklingsarbetet med produkten för *arbetskraftsinvandring*, är planen att fortsätta utvecklingen för att även kunna omfatta *studier* eller andra skäl att flytta till Sverige eller flytta tillbaka. Det inkluderar också tjänster och information kopplat till medföljande familj eller andra familjeförutsättningar. För att göra detta möjligt framöver kommer antalet berörda aktörer i produkten att öka framöver, både från stat och kommun.

När arbetet med *Flytta* startade var tanken från eSams styrgrupp, att lösningen skulle ha potential att bli en digital ingång för privatpersoner likt [Verksam](#) är för företagare. Därför finns nu *Flytta* på [Flytta till Sverige officialswedishservices.se](#) och har

avsändaren *Official Swedish Services (OSS)*, på svenska *Officiell Svensk Service*. Förutom avsändaren i *OSS*, har utgångspunkten för bl.a. teknikval i arbetet med *Flytta*, till viss del varit att kunna återanvändas av andra livshändelser eller tjänster till privatpersoner.

- Det är viktigt att understryka att vi inte behöver tänka portal i arbetet, det kan vara digitala tjänster som paketeras inom ramen för privatpersonens behov, som kan finnas på flera olika platser på webben säger **Sara Smedberg** på eSams kansli.

I den kommande utvecklingsplanen finns ett förslag att undersöka om *OSS* skulle kunna vara en gemensam digital ingång. Det kan ske antingen genom att en annan produkt, tjänst eller livshändelse byggs inom ramen för *OSS* eller att starta ett antal förstudier om långsiktig förvaltning, finansiering, teknikval, säkerhetsfrågor och juridiska utmaningar. I det arbetet kommer fler aktörer än de fyra som idag ingår i livshändelsen *Flytta Till och från Sverige* bli aktuella. Formerna för det arbetet kommer i sådana fall att beslutas under hösten.

eSams arbete med myndigheters förmågor

Under våren 2020 tog eSams medlemmar under brett engagemang fram en förmågekarta. I relation till utvecklingsplanen prioriterades ett antal förmågor under verksamhetsåret 2020/2021 för att skapa bättre förutsättningar för digital samverkan.

I svenskt ramverk för digital samverkan framgår principer och rekommendationer som ger ett bra stöd för vad en enskild offentlig organisation bör göra för att stärka sin förmåga att samverka med andra. När man bildar en samverkansorganisation för att lösa en gemensam utmaning behöver organisationen etablera gemensamma förmågor för att kunna samverka på ett effektivt sätt under hela organisationens livscykel. Inriktningen för förmågearbetet har varit att de samverkansorganisationer som för närvarande arbetar utifrån eSams utvecklingsplan, har en central roll i arbetet med att stärka förmågorna, dela erfarenheter mellan varandra samt att se om resultaten från det egna arbetet kan återanvändas i andra sammanhang.

Varje samverkansorganisation avgör hur man vill styra, leda och samordna arbetet. Som stöd för det arbetet revideras vägledningen för digital samverkan utifrån förmågor i förmågekartan. Vägledningen kommer att anpassas till olika målgrupper med olika perspektiv. Under verksamhetsåret ligger fokus på ledningsperspektivet - hur man driver en effektiv samverkansorganisation och vilka centrala förutsättningsskapande förmågor

som behöver etableras samt att se vilka förmågor som behöver etableras när man utformar gemensamma digitala möten.

För närvarande görs intervjuer med tio representanter från eSams Styrgrupp för de förmågor som rör ledningsperspektivet på samverkan. Intervjuerna tar upp framgångsfaktorer och utmaningar i samverkansarbetet med att lösa specifika utmaningar. Resultatet sammanställs nu och tas upp på Styrgruppens årsmöte den 30 juni.

De viktiga förutsättningsskapande förmågorna omhändertas i arbetet med att revidera vägledningen för digital samverkan, samtidigt som vägledningen anpassas till de förändrade förutsättningar som uppstått sedan vägledningen togs fram.

Nu testas också ett alternativ till att ta fram en vägledning för förmågor att kunna hålla gemensamma digitala möten. Alternativet handlar om att samla de organisationer som håller samman arbete med gemensamma digitala kundmöten, för att se om det går att etablera ett kontinuerligt arbetssätt för erfarenhetsutbyte och återanvändning av resultat. Detta ligger i linje med att förmågearbetet behöver knytas nära de initiativ som finns i eSams utvecklingsplan samt att tydliggöra de konkreta aktiviteter som varje aktör genomför, eller planerar att genomföra för diskussion kring möjligheter till samarbete.

Covidbevis ska underlätta utlandsresan

Snart lanserar E-hälsomyndigheten och Myndigheten för digital förvaltning (Digg) [Covidbevis](#). Det är en digital tjänst som ska ge Sveriges invånare möjlighet att få ett digitalt bevis på att de är vaccinerade mot covid-19. Covidbevis tas fram för att underlätta resor inom EU.

E-tjänsten Covidbevis är del av ett arbete som samordnas på EU-nivå. Bevisen som ingår ska godtas i alla EU-länder för att underlätta den fria rörligheten och ett säkert resande i EU under covid-19-pandemin. I den första versionen av Covidbevis går det att få ett bevis på att man är vaccinerad mot covid-19. Du måste ha en e-legitimation för att få det.

Arbetet pågår för att också bevis på negativt covid-19-test och bevis på tillfrisknande ska ingå, detta i enlighet med kommande EU-lagstiftning på området. Myndigheterna arbetar dessutom med att det ska gå att få ett bevis utan krav på e-legitimation.

– Invånarna ska kunna få sitt Covidbevis med start den 1 juli. Förutom att vi behöver ha den tekniska lösningen på plats, måste det även finnas juridiska förutsättningar för användning av e-tjänsten både i Sverige och inom EU, säger **Annemieke Ålenius**, avdelningschef på E-hälsomyndigheten.

Covidbevis kommer att vara kostnadsfritt.

Viktigt att ta reda på vilka regler som gäller

Varje land bestämmer vilka regler som gäller, men reglerna ska vara de samma såväl för EU-medborgare som besöker landet som för egna medborgare. Den som ska resa behöver själv ta reda på vilka regler som gäller för resmålet. Utrikesdepartementet ger information via [appen UD Resklar](#). Ambassaderna har även aktuell reseinformation på [Sweden Abroad](#).

Uppgifter hämtas från Nationella vaccinationsregistret

E-hälsomyndigheten, Folkhälsomyndigheten och DIGG, samarbetar på regeringens uppdrag. DIGG har tagit fram den gemensamma digitala infrastrukturen för vaccinationsbevis till att börja med, E-hälsomyndigheten ansvarar för e-tjänsten och utfärdar Covidbevis, medan Folkhälsomyndigheten ansvarar för Nationella vaccinationsregistret.

Det är regionerna som ansvarar för att genomförda vaccinationer rapporteras in i det nationella vaccinationsregistret (NVR) hos Folkhälsomyndigheten. Genom att beställa ett vaccinationsbevis i e-tjänsten Covidbevis, begär invånaren ett utdrag ur NVR.

Läs mer på www.covidbevis.se

Relaterad information: [Re Open Europe – information för resenärer som reser inom EU](#)

Tekniska lösningar för samarbetstjänster

Inom ramen för molnarbetet pågår samarbeten inom flera olika områden. Ett sådant rör samarbetstjänster, dvs. tekniska lösningar för att kunna hålla distansmöten, dela dokument osv. I diskussionerna om lämpliga, lagliga och effektiva molntjänster har eSams medlemmar lyft fram just dessa tjänster som en av de viktigaste att hitta lösningar

för. Inte minst har effekterna av pandemin inneburit att många möten hålls digitalt. Under våren har Skatteverket och Kronofogden gjort en gemensam analys av om Microsoft Teams är en lösning för myndigheternas behov och krav. Utifrån den genomförda utredningen har båda myndigheterna beslutat att inte ersätta Skype med Teams. Som en följd av det beslutet har myndigheterna nu inrättat en tvärfunktionell arbetsgrupp som ska utreda lämpliga alternativ.

Nu påbörjar Skatteverket och Kronofogden därför ett arbete att identifiera en teknisk lösning som alternativ för myndigheter att använda som samarbetsplattform. I arbetet inbjuds andra offentliga aktörer att delta, antingen direkt i arbetsgruppen eller i en referensgrupp. Målsättningen är att i oktober har ett testat förslag att gå vidare med.

Peter Nordström på Skatteverket har deltagit i såväl analysen av Teams samt ingår i den arbetsgrupp som nu ska starta:

- Vi har fått stor uppmärksamhet för vårt arbete, och det är många som hört av sig för att delta vilket är roligt. Vi har redan tjuvstartat med arbetet och det är väldigt spännande att få arbeta över organisationsgränserna mot ett gemensamt mål.

Kontakta [Peter Nordström](#) om du är intresserad av att delta i arbetet.

Rättschefsforum är igång

Efter ett beslut av Styrgruppen tidigare i år, har nu Rättschefsforum kommit igång med arbetet. Forumet består av rättschefer eller motsvarande, hos var och en av medlemmarna.

Genom Rättschefsforum kan eSam lyfta blicken ännu mer och tydligare peka ut en önskad riktning för rättsutvecklingen, men också underlätta för medlemsmyndigheterna att bidra med de resurser av utredare som är absolut nödvändiga för att eSam ska nå sina mål. Det första mötet var konstruktivt och engagerat där många frågor och inspel till arbetssätt lyftes fram.

- Rättscheferna eller deras motsvarigheter tror jag kan spela en avgörande roll i att ta eSam framåt i juridiken, så att vi både behåller det goda arbete som gjorts och utvecklar det säger **Erik Janzon**, Bolagsverket som är ordförande i gruppen.

Inera: Första projekten med säkra meddelanden - SDK

Fax, telefon, fysiska möten och post i brevlådan används fortfarande när man skickar känslig information. Men genom det nationella projektet Säker digital kommunikation, SDK, kan hanteringen ske digitalt. Arbetsförmedlingen, Malmö stad och Region Gotland är först ut med att ha tekniken på plats och ytterligare 22 pilotprojekt är i gång.

För att uppfylla lagen och säkra sekretessen så hanteras känslig information mycket varsamt. Ofta skickas information mellan myndigheter, kommuner och regioner fortfarande på traditionellt sätt via fysiska brev, fax och vanlig osäker e-post. Information registreras manuellt i respektive myndigheters, regioners och kommuners system och i vissa fall ringer man till särskilda telefonnummer för att säkra så att information kommer fram. Om någon har följdfrågor så börjar processen om från början.

Två projekt

Under våren har Arbetsförmedlingen satt igång två pilotprojekt tillsammans med Malmö stad och Region Gotland. De första pilotprojekten har handlat om att hantera information kring Extratjänst, en arbetsinsats som hjälper arbetslösa att komma ut i arbetslivet.

- Det är egentligen helt otroligt att vi har jobbat så här under så många år. Processen och hanteringen av informationen är tidskrävande. Den information som vi skickar kring Extratjänst handlar om personnummer, beslutdokument med mera. I det här pilotprojektet har vi kunnat skicka säkra digitala meddelanden till varandra, vilket har gått på en sekund och är en stor förändring jämfört med tidigare. Allt har fungerat mycket bra under testpiloten, säger **Anna Ekegren**, produktansvarig på Arbetsförmedlingen.

Fyller ett tomrum

Dan Nilsson är förändringsledare inom digitalisering i Malmö stad. Han berättar att de i brist på säkra digitala sätt att överföra information till exempel har skickat bud eller cyklat för att kunna lämna över känslig information.

- Den här tekniken fyller ett stort hål som har behövts länge. Vi har nu testat Säker digital kommunikation för att utbyta information mellan olika sekretessrum inom Malmö stad och såklart även tillsammans med Arbetsförmedlingen. Vi vill nu använda Säker digital kommunikation även för andra tjänster, till andra myndigheter och mellan

kommuner och regioner. Till hösten planerar vi att testa tjänsten mellan oss och Region Skåne, säger han.

Länken mellan systemen

Tekniskt handlar det om att lokala it-system anpassas för att kunna skicka SDK-meddelanden mellan sig enligt gemensamt överenskomna format och så att sändare och mottagare vet att ett meddelande säkert har gått iväg respektive tagits emot. Säker digital kommunikation är som en länk mellan de olika aktörernas system. Parterna måste själva hålla med sina egna lokala lösningar och se till att man har behöriga användare och uppfyller gemensamma krav på säkerhet. Den som har hållit i trådarna i det gemensamma projektet Säker digital kommunikation är **Malin Domeij** som är projektledare på Inera.

- Det är fantastiskt roligt att pilotprojektet går så bra och att vår nationella myndighet och flera kommuner inom arbetsmarknadsområdet jobbar tillsammans. Det ser jag även i våra andra piloter. Det här ser jag som ett bevis både på att det finns ett stort behov av gemensamma lösningar och att vi kommer få det att fungera. 100 aktörer är engagerade i projektet och fler väntar på att det ska bli klart. Att DIGG ansvarar för transportinfrastrukturen, E-delivery, som Säker digital kommunikation bygger på innebär också att SDK förankras på nationell nivå.

Projektet Säker digital kommunikation startades 2017 med målet att ta fram gemensam infrastruktur för till exempel digitala adressuppgifter och säkra digitala meddelanden för aktörerna inom offentlig sektor och privata utförare av offentligt uppdrag.

24 pilotprojekt

Målet är att Sverige ska ha standarder, regelverk och gemensam adressbok på plats för digital kommunikation mellan regioner, kommuner och statliga myndigheter samt privata utförare av offentligt uppdrag nästa år. Just nu pågår 24 olika pilotprojekt inom Säker digital kommunikation.

Aktörer som är involverade i pilotprojekt under 2021

Värmdö kommun, Nacka kommun, Norrtälje kommun, Sundbybergs stad, Malmö stad, Lunds kommun, Landskrona stad, Tomelilla kommun, Simrishamns kommun, Skövde kommun, Bollnäs kommun, Söderhamns kommun, Hudiksvalls kommun, Ljusdals kommun, Nordanstigs kommun, Ovanåkers kommun, Region Gotland, Region Skåne, Region Stockholm, Västra götalandregionen, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Skatteverket, Domstolsverket

Arbetsförmedlingen har utöver projektet med Malmö stad ett liknande pilotprojekt med Region Gotland som också handlar om "Extratjänst". Här har man också börjat skicka information som berör offentligt skyddade anställningar, OSA, och arbetssökande med

nedsatt arbetsförmåga. I ett annat internt pilotprojekt använder Region Gotland Säker digital kommunikation för remittering när det gjorts medicinska bedömningar som kräver insatser från hälso- och sjukvården. Det kan handla om uppföljningar när BUP sätter in behandling och kontakter elevhälsan med önskemål om uppföljning eller kontroll. Idag sker dessa kontakter via brev.

Många fax

Att det finns ett stort behov är tydligt. Skövde kommun, som också är en av piloterna inom arbetsmarknadsområdet, gjorde till exempel en snabb analys på hur många fax de skickade under ett år och landade på runt 5 000 fax.

Region Blekinge har tidigare konstaterat att vid ett av sjukhusen gick det åt 6 miljoner faxpapper på ett år.

- Att fortsätta med de här gamla processerna fungerar inte längre - vi måste ha metoder som fungerar nationellt. För dem som tvekar på att starta projekt skulle jag uppmuntra att redan nu förbereda er. Vi är mycket nöjda över det vi gjort i vårt pilotprojekt, säger Anna Ekegren.

I sommar kommer Arbetsförmedlingens och övriga pilotprojekt att pausas under en period för att anpassa Säker digital kommunikation till DIGG:s nya riktlinjer, men senare i höst ska man vara igång igen.

[Om Säker digital kommunikation](#)

Kalendarium

- 15 juni, sakområdesgrupp kommunikation
- 16 juni, expertgrupp juridik
- 16 juni, Utvecklingsforums utskott
- 17 juni, sakområdesgrupp arkitektur
- 22 juni, expert-, och sakområdesgrupp säkerhet
- 30 juni, Styrgruppen - årsmöte

Läs mer på esamverka.se och följ oss på LinkedIn: [eSamverkansprogrammet \(eSam\)](#).
Nyhetsbrevet publiceras också på esamverka.se